

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Miletics Szvetozár dr.

1826—1901.

A szerbek egyik legnagyobb vezére, a szerbek „kedvence”, Miletics Szvetozár dr. tegnapi reggel Verseczen meghalt.

Miletics Szvetozár dr. már fiatal jogászkorában előkelő politikai szerepet vitt. 1848-ban Rajacsics patriárka futára volt. Politikai működése azonban 1861-től datálódik, amikor is a szerb nemzeti congressuson, mely Karlovczán ülésezett, mint Ujvidék szerbjeinek a követe politikai működésével feltűnt. Ezen a congressuson, erősen kikelt a bécsi kamarilla ellen és a dualismus mellett foglalt állást. Miletics és Csernovics Péter arról akarták meggyőzni a magyarországi szerbeket, hogy a szerbek a magyar korona fennhatósága alatt jobban érvényesíthetik majd jogaikat mint azt a bécsi kamarilla alatt tehetnék. De a congressus Mileticset leszavazta és a többség az egységes állam és a Reichsrath mellett foglalt állást.

Ezen időt a „Szrpszki Dnevnik” lap hasábjain politikai cikkeivel tünt fel, mely lapot Obrenovics Mihály szerbiai fejedelem anyagilag is támogatott. 1865-ben saját lapját a „Zasztavá”-t alapította, melyet megbetegedéseig maga szerkesztett. Három sajtópere volt, a melyek közül az első báró Rauch horvát bán indította ellene, a miért Mileticset 1 évi fogházra

ítélték. A második sajtópert a magyar kormány megbízásából az államügyész indította meg ellene, — de ez esetben felmentették. A harmadikat ismét a magyar kormány indította ellene és pedig a török-szerb háború idejében. Azzal vádolták, hogy Magyarországon csapokat szervezett Szerbia számára, és a magyar állameszme ellen izgat. Emiatt hat évi fogházra ítélték, de 3 év után megkegyelmeztek neki. Kiszabadulása után két-három évig foglalkozott még a politikával, de azután elméje elborult, . . . a mely időtől fogva családja körében visszavonultságban élt.

A vezetése alatt levő párt akkortájt a szerb nemzeti párt elnevezéssel bírt, mely több két részre szakadt, a mai radikális és liberális pártra. Lapjában a horarchia ellen élestmádásokat intézett, a mi Masirevics patriárkát arra indította, hogy „Szrpszki Narod” címmel lapot indítson, melynek szerkesztését dr. Grujics Jánosra bízta, mely lap Brankovics patriárka megválasztásáig fenn is állt.

Ujvidék városa két ízben választotta meg a város polgármesteréül, és a meddig egészsége cserbe nem hagyta, mindaddig a karlovczai egyházi congressusnak tagja volt. A Csajkás kerület több ízben a magyar országgyűlésbe is küldötte.

1826-ban Mosorinban (régii Csajkás kerületben) született. Szegény szülőktől származott. A gymnásiumi tanulmányait Ujvidéken és Po-

zsonyban végezte. Rajacsics patriárka évente 100 frt. ösztöndíjjal támogatta, de ebből meg nem élhetett és nevelősködésből tartotta fenn magát. Bécsben a jogot hallgatta, hol Mihály szerbiai fejedelem részesítette anyagi támogatásban. A Bach korszakban Lugoson hivatalnokoskodott, az ügyvédi vizsgát Temesvárott tette le, majd Ujvidékre jött és egyike a leg-híresebb ügyvédeknek lett. Itt kezdődik politikai ténykedése. 1884-ben elmezavarodott lett. Pár év előtt Ujvidéken volt még, de leg-több Verseczre ment, hol tegnapi reggel fánál, Miletics Szlavkó dr.-nál meghalt.

A szerb lapok gyászkeretű külön kiadásokat rendeztek. Valamennyi szerb ujság Miletics képét közli. Számos üzleti kirakatban Miletics képe látható. A gyász a szerbek körében általános. A városházára és számos szerb magánépületre gyászzászlót tűztek ki. A szerbek ötven tagú bizottságot alakítottak, mely a családnál kieszközölte, hogy Miletics Szvetozárt saját költségükön temessék el, egyben felhívást intéztek valamennyi szerb egyházközséghez, hogy a temetésen nagy számban vegyenek részt. Az ujvidéki gör. kel. egyházközség a temetés egyházi funkcióit díjtalanul ajánlotta fel. Az ötvenes bizottság elhatározta, hogy Miletics sírhalmára díszes emlékszobrot állít.

Miletics holttestét ma reggel 8 óra 47 perczkor hozta a személyvonat Ujvidékre. A

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

AZ UJVIDÉKI FÜGGETLENSÉGI KÖR BÁLJA.

Soha még nehezebb feladatot nem vállaltam magamra, mint most, midőn az ujvidéki függetlenségi kör báljáról akarok beszámolni. Mert ezt a referátát nem lehet a szokásos bál tudósítások kaptafájára megírni; nem olyan bál volt ez, mint az Ujvidéken szokásos, nem is bál volt ez, hanem ünnep, és pedig hazafias, magasztos, elragadó látványos ünnep. Vasárnap, e hó 3-án tartotta meg az ujvidéki II. kerületi függetlenségi és 48-as kör a „Grand Hotel Mayer”-ben ezidei látványos bálját.

A szálloda összes helyiségeit tengernyi nép töltötte meg, ember ember hátán tolongott. Közel ezer főnyi magyar nő és férfi; a nők nemzeti színű vagy ilyen szallagokkal díszített magyar ruhában jöttek el, hogy bebizonyítsák, hogy nemzetségeklakta városunkban van magyarság, igaz tiszta magyar érzelmű polgárság, a ki tud még a magyar dalért, a magyar tánczért s viseletért is igazán lelkesedni.

Ünnepet jöttek ülni. Szép, nagy ünnepet! Nem hangzott itt el más szó, mint a mi drága magyar nyelvünkön mondott, nem tánczoltak itt mást, mint a világ legszebb tánczát, a tüzes magyar csárdást. Nem is úgy tánczolták ezt, mint a milyent a blazirt ifjak a báltermek

sikos parkettjén lejtenek, magyar volt ez minden ízében, porczikájában.

És a ki ezt a méltóságteljesen lejtett tánczot látta, annak szíve hevesebben dobogott, eszünkbe jutott a régi jó idő, mikor a régi magyarok a ma már csak emlékezetben fennmaradt dárídót ültek. Festőiesen szépen tánczoltak úgy mint hajdanában:

„Délcezen, miként a palma,
Majd előre, majd bókázva”.

Régen, mikor dárídót ültek, előbb a toborlássút járták, ezt felváltotta a friss, a mai csárdás, melyet kitartó hévvel jártak egészen a belefáradásig, midőn ismét a tobor, vagyis három a táncz kezdődött, melyet ismételten a friss követett.

Igy mulattak réges régen kivilágos kiviladtig. És ha a régi magyarok sírjukból feltámadnának és végignéznék egy uribál csárdását, — szentül hiszem, azt meg sem ismernék.

A függetlenségi kör ünnepe eszünkbe juttatta ezt a régi dárídót. Nem hódoltak Terpsihore istennő újabb tánczainak, csárdással kezdtek, azt tánczolták folyvást, azzal is végeztek.

Tengernyi deli magyar pár lejtette a cigány tüzes talpalá való csárdását, — de nem is frakk volt a férfiakon, lobogós ingujjban, eszímában, kócsagtollas magyar pörge kalapban jártak; a lányokon pedig nem voltak az uri bálokön divatos secessziós torz ruhák, igaz magyar piros fehér zöld szallagos fodros ruhák, azon podig díszes pruszlit viseltek.

A piros fehér zöld, a magyarság jelképe uralkodott. Nem volt férfi vagy leány, kin a nemzeti színű szallagdizs ne lett volna.

Mily jól esett látni, mily festői, megörökítésre méltó látványt nyújtott ez a törülmetszett magyar csárdástjáró sereg.

Hazafias keblünket az ihlet szállta meg, mikor a szép szalás magyar legények tánczosnőjüket, a régi magyarok mintájára, egy helyben megforgatták és csak aztán rakták az igazi apró dobogó lépéseket. Közbe közbe megforgatták tánczosnőjüket, sőt némelyek cserélgetve őket egyik oldalról a másikra.

A legények és lányok táncz közben énekeltek.

Felhangzott a szebbné' szebb nóta:

„Szeles utca, bánat utca”

majd

„Semmi babám, semmi,
Igy muszáj annak lenni”

vagy

„Az én uram részeg,
Nyesi, nyesi nyes”.

Hogy minden egyes tánczot zajosan meg-ujraztak, az már a magyar vérben van.

Ma már csak a népszínművekben látunk ehez hasonló jeleneteket. Elragadó volt látni a sok szép magyar lányt és menyecskét, kik a bál előtt ötös hatos sorokban a teremben fel alá jártak.

De volt a függetlenségi kör ezen ünnepének még egy látványossága, a függetlenségi kör hatalmas, művészies, remek piros fehér

holttest az utolsó kocsiiban volt egy hatalmas ládában elhelyezve. A pályaudvart óriási beláthatlan sokaság töltötte meg, melynek sorában az ötven tagu bizottság vitte a vezér szerepet. A vasuti kocsiból előbb több hatalmas koszorút emeltek le, azután került csak a sor a ládára. Dr. Wagner kerületi orvos és Jójárt János rendőrkapitány a pályaudvaron előbb csak azt constatálták, hogy a koporsó szabályszerűen le van szegezve. Majd a bizottság vette át a nagy halottat és több polgár vitte azt a városba. A pályaudvaron Szandits Sándor nyug. szerb főgymn. tanár emlékbeszédet tartott. Innen a menet óriási közönségtől kísérvé a katedrális templomba vonult, hol díszes ravatalra helyezték. Dr. Wagner és Jójárt rendőrkapitány itt a halott személyazonosságát hivatalosan agnoszkálták. Több polgár köztük, hat ügyvéd a koporsó mellett gyertyákat vitt. Valamennyi szerb iskola az összes szerb egyletek és temérdek idegen közönség résztvett a meneten.

A temetés délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor ment óriási részvét mellett végbe.

A temetésről lapunk legközelebbi számában részletesen fogunk beszámolni.

Ujdonságok.

Beszélgetés Burmester Willyvel.

Ujvidék, 1901 február 5.

Különös vágyat éreztem, a jelen legnagyobb hegedűművészevel, Burmester Willyvel beszélhetni.

Egy névjegyen megkértem, hajlandó volna-e fogadni? Nyomban megjött az igenlő válasz! Felmentem „Erzsébet” szállodabeli lakására. Amikor beléptem, az íróasztalnál ült és táviratot irt feleségének Berlinbe.

A művész, alig hallotta, hogy az ajtó nyílik, nyomban felugrott helyéről és sietve jött elém és lekötelező szíveséggel fogadott.

A hosszú vörhenyes bajuszu művész egyike a legkedvesebb bohémeknek, akiket eddig csak ismertem. Igen jókedvű, humorát pedig nem épen a német alaposág jellemzi. Szellemes, ötletes, udvarias és a mellett feltűnően szerény.

Alig voltam tul a sablonos bevezető szavakon, kinyitott az ajtó és Burmester művész-

zöld zászlója, a melyet az elmúlt esztendő márczius 15-én, a magyar szabadság feltámadásának emlékére készítettek. Hatalmas zászló és kifejezésteljes! Mozdulatlanul lógott le bár a terem egyik falán, de mindamellett, mintha harsogva adná tudtára ország világnak: ez az ujvidéki magyar polgárság szent jeiképe, ez alá sorakozunk, erre hűséget fogadtunk.

És a hányan csak a zászló mellett elvonnultak, ihletteljesen emelték meg kócsagtollas kalapjukat, mert . . . mindnyájunk előtt szent volt ez a trikolor.

A zászlóról remek szallag lógott le, rajta a legmagyarabb, legnagyobb népköltő Petőfi Sándornak örökbecsű „Talpra magyar”-jának két verssora:

„Rabok legyünk vagy szabadok
Ez a kérdés, válaszszatok?”

A másik szallagon pedig ez állt:

„Ujvidéki függetlenségi kör
1900. márczius 15-én.

Képzeltető a magyar ember, kinek szive ilyenek láttára nem dobogna hevesen . . . ?
Mig benn a táncsteremben kifogyhatlan erővel, páratlan lelkesedéssel, magyaros tüzzel a csárdást járták, a künnkekedtek a kávéházban szép magyar dalokkal szórakoztak.

Dr. Nemes Sándort a függetlenségi körelnökét, ki az egész hazafias ünnepek megteremtője és létesítője volt, állandó, hosszas,

társra, Mayer Mahr berlini zongoratanár lépett a szobába.

Burmester, azon kérésre, hogy lapom számára meg akarom interjuvolni, a legnagyobb készséggel állott rendelkezésemre.

1.) Mióta tartózkodik Magyarországon és mily benyomást tett Önre a zeneestélylátogató magyar közönség?

— Mult évi november 22-én léptem fel Budapesten először, és pedig a philharmonikusok hangversenyén, azóta Budapesten pár hangverseny rendeztem, majd ismét külföldre mentem, onnan f. évi január 9-én tértem vissza, amikor is vidéki körutamat megkezdtém.

A magyar közönség — legyen meggyőződve, távol áll tőlem a hizelgés szándéka, — valóban elragadtató. Igen hálás, páratlanul kitűnő közönség, a mellett magas zenei érzékkel bír. A zene iránti ezen előszeretet már a magyar vérben van. Szép művészi zenén a magyar csak örülni és érte lelkesedni tud és a magyaroknál egy jó művész a legteljesebb érdeklődést keltheti művésze iránt, de a mellett művészi igényei is vannak és Magyarországon csakis virtuozitással lehet hatni.

2.) Melyik a kedvencez darabja?

— Erre bajos felelni. Sok darabot szeretem, májdnem valamennyit, a mit műsoron tartok, de mégis a Bach darabokat szeretem legjobban. Mikor Budapestről vidéki körutra indultam, azt ajánlották nekem, hogy mivel a magyar közönség nem tud komoly darabokért lelkesedni, vegyem le a Bach compositiókat, mint tulkomolyakat, a műsorról. De művészi okokból mégis csak a komoly zenével indultam utra és örömmel mondhatom, hogy mindenütt nagy sikerrel játszottam. Különösen Budapesten ünnepeltek, ehez hasonló ünnepeletésben csak még Párizsban volt részem. A vidéki magyar városok közönsége közt különösen jól tetszett nekem Kolozsvár és Arad. Mindkettő közönsége magas zenei érzékkel bír. Ujvidék közönségéről — csak holnap szólhatnék, — mondta mosolyogva a művész.

3.) Szereti e a magyar darabokat? Mit szól a magyar zenéhez? Hallott e már jó magyar zenét?

— Magyar zenét igen szeretem, bár keveset hallottam még és azt sem művészekről, hanem jó cigányoktól, de mondhatom igen bájos, tüzes, temperamentumos zene, mely az idegeket — bizsergésbe képes hozni.

4.) Bocsásson meg, ha egy kissé indiscret vagyok és azt kérdem, mit tart művész ur, Kubelik Jánosról?

igaz szívből jövő, nem mondva csinált lelkesedéssel ünnepeltek:

Egy polgártárs a székre állott és onnan tartott az elnökhöz rövid, hálátmondó beszédet, mire dr. Nemes Sándor perczekig tartó taps és éljenzés közt hazafiságra buzdította a lelkes seraget.

Alig fejezte be nagy hatást keltett felszólalását hat szólas legény a vállára kapas és így vitték körül a teremben.

Ezt a Kossuth nóta utóbb

„Magyarok vagyunk”

nóta követte.

Petzy Popovits István, városunk polgármestere az idén is eljött, hogy szemtanuja legyen az ujvidéki magyar nép ünnepeinek. Érkezésekor zajosan és hosszasan megéjjenzték. Közel egy órai időzés után a sokaság ujjolagos tüntetése mellett tavozott

Még hasábotkat irhatnék erről az estről, de a sorok meg sem közelíthetik azt, a mi ott történt, aminek szemtanui voltunk.

Késő reggel volt, hatodfél órát mutatott már a toronyóra, mikor a mindvégig együtt maradt sokaság annak a tudatában, avval a szent meggyőződéssel tavozott, hogy ünnepet ült, dárídót, a magyarság diádalünnepét — itt Ujvidéken.

Tavozás közben, tudja a jó ég hanyadszor, felhangzott ismét, hogy

„Kossuth Lajos azt izente
Elfogyott a regimentje”.

— Erre kérem nem válaszolhatok, Kubeliket még nem volt alkalmam hallani, de ha hallottam is volna, nem tartanám illendőnek róla nyilatkozni, mint éppogy nem szeretném, ha rólam egy művészársam ujságokban ezt tenné.

5.) Meddig tart a művészkörutja Magyarországon?

— Magyarországon még hat városban fogok hangversenyezni, innen Lembergbe, majd Bécsbe, onnan pedig Finnországba megyek, hol közel 15 hangversenyt fogok rendezni. Jövőre a szép Magyarországra is eljövök és újabb körutat fogok tartani.

Ezzel látogatásom hivatalos részét befejeztem.

A művész Ujvidékről beszélt ezután; elmondta, mennyire jól tetszik neki a város, sőt annyira, hogy pár napot fog itt tölteni. Mileticsről is sokat kérdezősködött. Majd elővette két selyemkendőjébe göngyölt guarnerin hegedűjét, melynek értéke közel 20.000 korona és a naponta szükséges gyakorlatokat játszotta el, közbe közbe meglepő jókedéllyel humoros dolgokról beszélgetett. Közel háromnegyed órai gyakorlás után, mely tisztán a legegyszerűbb iskolagyakorlatból állott és főleg túl kitarított hangokat játszva, hegedűjét, melyet senkinek kezéből ki nem ad, ismét begöngyölytette és az öltözködéshez fogott.

Én is távoztam, de előbb meg kellett ígérnem, hogy este vele vacsorázom és holnap a Miletics temetésekor elmegyek érte.

Barátságosan kezet szoritott — és sietve öltözni kezdett az esti hangversenyre.

Mayer József.

Mulatságok.

1901. február hó 9-én: a Lövész-egylet bálja a lökertenben.

1901. február hó 9-én: Az ujvidéki m. kir. posta- és távirat altisztek és szolgák póstás-bálja az „Erzsébet” szállodában.

1901. február 10-én: „Munkás Egylet” bálja a „Grand Hotel Mayer”-ben.

1901. február 10-én: a „Polgári Daloskör” estélye az „Erzsébet”-ben.

1901. február 19-én: a „Vörös Kereszt Egylet” bálja az „Erzsébet”-ben.

(Közgyűlés.) A városi törvényhatósági bizottság csütörtökön, f. hó 7-én a következő tárgysorral tartja rendes közgyűlését: 1.) Belügyminiszeri rendelet az 1899. évi városi házipénztári zárszámadás jóváhagyása tárgyában. (Prof.) 2.) Kereskedelemügyi miniszeri rendelet a heti állatvásárok tárgyában. (Ertl.) 3.) Főispáni átirat dr. Wagner Károly ujvidéki gyakorló orvosnak városi kerületi orvosrá kinevezése tárgyában. (Prof.) 4.) Főispáni átirat a mult év december havában tartott számonkérőszék tárgyában. (Prof.) 5.) Polgármesteri előterjesztés a polgármester helyettesi állás tárgyában. (Prof.) 6.) Polgármesteri jelentés a közigazgatás meneteről. (dr. Marcz.) 7.) Tanácsi indítvány a város kezelése alatt lévő pénzek gyümölcsöző elhelyezése tárgyában. (Prof.) 8.) Tanácsi jelentés a gázvilágítás tárgyában. (Prof.) 9.) Tanácsi indítvány a városi állatorvosi és köztárgyhídi állatorvosai állások átszerzése tárgyában. (Prof.) 10.) Peklo Jakab és Béla ujvidéki lakosoknak kérvénye homokkőgyár létesítése céljából városi területnek elidegenítése tárgyában. (Ertl.) 11.) Gazdasági bizottsági jelentés Königstädler testvérek ujvidéki kereskedőcézgnak városi területnek szeszfinomítógyár létesítése céljából leendő elidegenítése iránti kérvénye tárgyában. (Ertl.) 12.) Gazdasági bizottsági jelentés Kovácsévics Vojin ujvidéki lakosnak műkert létesítése céljából városi területnek bérbeadása iránti kérvénye tárgyában. (Ertl.) 13.) Gazdasági bizottsági jelentés Piry Mihály apatini lakosnak vajgyár felállítására céljából városi területnek bérbeadása iránti kérvénye tárgyában. (Ertl.) 14.) Gazdasági bizottsági jelentés a város rendőröknek baleset elleni biztosítása tárgya-

ban. (Ertl, 15.) Gazdasági bizottsági jelentés a gör. kel. szerb egyházközségének, a cseney templom mellet felépítendő iskola építési költségeinek a városi pénztárból leendő fedezése iránti kérvénye tárgyában. (Ertl, 16.) A jogügyi bizottság jelentése a Frank Lipót ujvidéki lakos által fizetendő tégláégetési díjak tárgyában. (Dr. Horv.) 17.) A gazdasági bizottság véleményes jelentése az országos orvos szövetségnek, az orvosok országos nyugalom és segélyintézete alaptőkéjének támogatása iránti kérvénye tárgyában. (Prof.) 18.) A gazdasági bizottság véleményes jelentése Kosztits János, városi összeírónak rendkívüli segély engedélyezése iránti kérvénye tárgyában. (Prof.) 19.) A nyugdíjválasztmány jelentése Paláncsánin Zsivánovics Jelena ujvidéki lakosnőnek néhai anyja után temetkezési járulék kiutalványozása iránti kérvénye tárgyában. (Prof.) 20.) Petzy Popovits István kir. tanácsos, polgármester ur kérvénye két havi szabadság iránt. (dr. Marcz.) 21.) Városi alkalmazottak kérvényei fizetési előleg iránt. (dr. Marcz.)

(Kamarai kültagok választása.) Szombaton, f. hó 2-án a városháza kis tanácstermében az ujvidéki kereskedők és iparosok dr. Demetrovics Vladimir főkapitány elnöklete alatt a kereskedelmi és iparkamarai kültagok választását ejtették meg. A kereskedők részéről rendes kültagokul: Dietzgen Gábor és Kron Károly, póttagokul: Findeisen Gusztáv és Ernst József; Az iparosok részéről rendes kültagokul: Brunner Ede és Mayer Imre, póttagokul: Witz Ferencz és Juba Károly választottak meg.

(Közyűlés.) A helybeli lövészegyesület szombat e hó 2-án tartotta évi rendes közgyűlését, melyen egyidejűleg új tisztikart is választottak.

(Burmester Willy hangversenye.) Nagy és előkelő közönség hallgatta tegnap este a Dungserszki színházban Burmester Willy nagy művészetét. Ez az érdeklődés méltán megilleti azt a kiváló művészt, a ki klasszikus felfogásával, érett szellemével, fényes, de nem excentrikus technikájával és magyarázatának komoly szépségeivel a régi iskola erős, hatalmas képviselőire emlékeztet. Vannak pillanatok, mikor Joachimot véljük hallani, a fénykorában álló Joachimot, a ki harmincz évvel ezelőtt meghódította Európa zenei értelmiségét. A nyugalom, a fenség, a klasszikusok mély átérzése: ezek a kvalitások szerezték meg a koronát Joachimnak. És ezek a kvalitások élednek föl a Burmester játékában, a ki nem kápráztat, mint Kubelik, hanem meggyőz; nem az idegeket ingerli, hanem a kedély mélységeibe hat, nem rakátakat ereget fel, hanem tartós tisztán lángoló tüzet gyújt az igazi művészet oltárán. Burmester játéka több mint szenzáció: nemes, mély és fölemelő hatása. Technikája tökéletes biztonságba ringat és ebben a nyugodt odafigyelésben szabadon élvezzük a lélek megnyilatkozását. Burmester úgy megjelenésében, mint virtuozitásában maga az egyszerűség. Nem tetszeleg művészi allűrökben. Nem is visel secessziós frizurát és nem kíséri affektált mozdulatokkal játékát. Minden a mi vonja alatt elhangzott, csupa szív volt. Kubelik a hangok elbűvölő szépségével, a kápráztató technikájával, excentrikuságával hatott, — míg Burmester lelkének mélységével és gazdagságával imponál. Schubert g-moll szonátájával kezdte, azután Mendelssohn e-moll hegedűversenyét mutatta be. Ezeket a műveket Burmester költői lelke bearanyozta és a bennök rejlő kincseket ismét tündöklő szinompáival varázsolta elének. Majd Schumann „Träumerei”-jával ejtett csodálkozásba. „Aus fremden Länder” Schumann ezen remek composzióját ép oly bravúrral játszotta, mint az előzőt. Bach: Fuga g-mollja foglalta el a főhelyet. A ki Bachot úgy játsza mint ő, az maga is költő. Burmester a Bach darabbal aratta a legnagyobb sikert, míg a többi művészek, Bachot csak azért szokták játszani, hogy a közönségnek alkalma legyen felmelegedni. A Bach darab előadó egyéniségét legjobban jellemzi. Burmestertől Bachot hallani, a legna-

gyobb élvezet, amit hegedűs nyújthat. A klasszikus zene renaissanceja ez; egyszerű szépsége mellett minden modern zenemű szinompája elfakul. Bach után csak Bachot játszhatott. Az „Air” előadásában játéknak nemes egyszerűségével és széles tounjával hatott. Utolsó számként Paganini „Nel ar piu” című variációja technikai nehézségeit játszi könnyedséggel győzte. Balkéz pizzikatóival és kristálytisza flageoletjaival bámulatra ragadta a hallgatóságot. A Paganini darabnál, ha nem is mívelt oly káprázatosat, mint Kubelik, de nemesebben játszott. Kísérőjéről is nagyobb elismeréssel kell megemlékezni, mint az obligát kísérőkről általában. Mayer Mahr berlini zongoraművész rendkívül diszkrétan és finom művészi érzékkel alkalmazkodott Burmester játékához, de mint solójátékos is lekötötte a közönség érdeklődését. A Beethoven variációk, Liszt „Rapsodiai”, Mayer Mahr „Bagatelle”-je ezáltal nem csupán csak mint konvencionális töltelék szerepelt, hanem teljesen egyenértékű volt a műsor többi számával, a melyeket Burmester nagy művészete közvetített nekünk. (mj.)

(A krakélor.) Eddig csak uriembereknél volt divatban az utcai krakélereskedés. Ha valaki nem úgy köszönt vissza, a hogy illik, egyszerűen megkrakéleresték, ebből azután leginkább lovagias ügy támadt, mely azután egyik vagy másik megsebesülésével, vagy egy lyukkal a levegőben befejezett. Most két legény különbözött ily módon össze. Szőke András kérdőre vont egy másik legényt, Thót Ferenczet, hogy miért nem köszön vissza neki tisztességesen? Ebből veszekedés támadt, mely ugyan nem lovagiasan, de szintén egy lyukkal intéztetett el, ez a lyuk azonban nem a levegőben volt, hanem Thót Ferencz fején, melyet Szőke András egy bottal ütött, miért utóbbi Szőke Andrást súlyos testi sértésért feljelentette.

(Véres haroz.) Milanov Milán nem oly fajtájú ember, ki csakhamar megijed. Tegnap éjjel Murgalov Lázár „Plevna” című korcsmájában mulatott, a ki az e fajta mulatságokat ismeri, az jól tudja, hogy minden ilyen mulatságnak verekedés szokott a vége lenni. Milanov alaposan berugott állapotban a korcsma kiürítéséhez fogott, a mi természetesen nem ment oly könnyen, sokan ellentáltak, amiből természetesen verekedés lett. A sörös palackok csak úgy repültek a levegőben. Az időközben megérkezett rendőrorjáratnak sem igen sikerült a dühöngő Milanovot megfékezni. Előbb szép szóval, utóbb erőszakkal akarták befogni, de Milanov késével a rendőrökre támadt és csak a véletlen szerencséje volt, hogy ezek hivatásuknak áldozatul nem estek. Csipő György, 25 ös számú rendőr, látta a dühöngő ember elszántságát, kardot rántott és Milanovot fején és karján megsebesítette. Erre a korcsmából az ittas embert kivitték. Alig pár percz múlva azonban újból ott volt és a mint véresen volt, újból garázdálkodott. Erre a rendőrorjárat a rendőrséghez hozta, hol reggelig fogva tartottak.

(Kertgazdákat) bizonyára meg fogja lepni a „Mühle-féle Kertészeti Értesítő”-nek ez évi fókiaadása. Az ép most kézhez jutott példányban nemcsak hogy kellemesen érint a kitünően bevált régiek és figyelmet keltő új magvafélék, valamint a kertészeti disznóvénnyek, faiskolai cikkek és virágkötészeti munkák igen nagy választéka, de kitűnik e 12 $\frac{1}{2}$ ivre terjedő, vastag füzet pompás kivitele által is. Szecessziós stílusban készült a Légrady testvérek budapesti kő- és könyvnyomdájában egy a remekül tervezett, színes boríték valamint a könyvnyomtatás és újabb bizonyítéka e kitűnő hírnevű műintézetnek képességéről és jó izléséről. Érdekelt felek ingyen kapják eme disz-katalogust, ha egyenesen fordulnak a Mühle Vilmos-féle cs. és kir. udvari magkereskedéshez Temesvárott.

(A legizletesebb asztalviz.) A legizletesebb asztalviz a „Kristály” Szent Lukács fürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványvíz több száz orvos által ajánlva van.

(Ingatlanok forgalma.) Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál az elmúlt hét folyamán következő helybeli ingatlanok kerültek átíratás alá: Heim Lipót pozsegi lakos tulajdonát képező 4398—4394/10. 4398 4399/11. 4398-4399/12-a. 4398 4399/14-b. hrsz. földrészletek a rajta levő épületek Gerich Miklós és Gerich Istvánra 8000 korona vételárban. — I. ujvidéki magyar előlegezési egyesület tulajdonát képező 593. ö. i. számú ház és beltelek Apró György és neje Manich Antonára 6275 korona 42 fl. vételárban. — Fülöp Illés és neje Eczet Katalin tulajdonát képező 455. ö. i. számú ház és beltelek Fülöp György és neje Szekeres Jusztikára 1000 korona vételárban. — Letics Katicza tulajdonát képező 3073—3074/b. hrsz. 154 □ ö. i. beltelek Fábry Péterné, Szevin Eleonóra 800 korona vételárban. — Herbacsek Hermina férj. Weisz Istvánné tulajdonát képező 708. ö. i. számú ház és beltelek feleresze Weisz Istvánra 1200 korona vételárban. — Kisk. Weinfeld Fride, Hedvig és Cornél nevű álló 2079. ö. i. számú ház és beltelek Vucskovits Vaszára 1600 kor. vételárban. — Kisk. Szedlacsek Lajos, Eleonora Matild és Ferencz tulajdonát képező 908. és 932. ö. i. számú ház és beltelek Szedlacsek Lajosra 6220 korona vételárban.

Irodalom.

A „KERT” f. hó 1-én megjelent 3-ik száma a következőket tartalmazza: Konyhakertészet. Petermann József: A dinya hajtata. Csáky János: A hasznos konyhakertészet alapfeltételei. Gyümölcsészet. Angyal Dezső: Boldogasszony vajkörtéje. Kientzl Nándor: Tavasz szemzés. Diszkertészet. Nietz X. Ferencz: A divatos virágkötészet. Tárca. Szutsek Rezső: a viharagyázás gyakorlata. Közelről és távolról Dr. Borbás Vince: Tiltakozás. Psaák Mártha: Téli kertekről. Rovatan. Wittoch József: A levéltető okozta kár orvoslása és a levéltető elpusztítása. Gép- és eszközlétár. A Kunde-féle fűrészek. Világszemle. Hírek: Előfizetési felhívás. — Kitüntetés. — Kitüntetett kertészek. — Dr. Dzierzon János. — Szóló az országban. — Felolvasás a viharagyázásról. — Szőlőtermelők országos értekezlete. — Kertészet értekezlete Kecskeméten. — A gyümölcsstermelő gazdák érdekében. — Kertgazdasági tanfolyam Orosházán. — A népliget kiegészítése. Apró szakközlemények. Babona a kertészetben. — Jó földet a narancs- és citromfáskáknak. — Töltő növény. — Melegbor almaborból. — A Fuchsiának magastörzsre nevelése. — Február havi teendő. Szerkesztői üzenetek. Színes műmelléklet: Boldogasszony vajkörtéje. Fametszetek: Hajtattott Prescott. Tavasz hajtószemzés. Virágkosár. Asztaldisz. Chrysanthemum-gyászjelvény. Koszoru. A hadügyminisztérium által kiküldött löporvizsgáló és próbáló bizottság, munkája közben. Kunde-féle fűrészek.

Közgazdaság.

(Szamóczák tenyésztése.) A legegészségesebb gyümölcsök a bogyófélék; a bogyófélékből a legfinomabbak a szamóczák; ezek a gondolható legháladosabb termő növényekhez tartoznak, melyek csak csekély gondozás mellett évenként nagy tömeget a legfinomabb gyümölcsből szolgáltatnak. A szamóczák nagyban való termelése nagyon is hasznos, t. i. városok közelében a tenyésztés jól megfizettetik, mert egy hektár — körülbelül 2 hold — átlagosan számítva 60—75 métermázsa gyümölcsöt terem. Kilóját csak 20 krral számítva, 1 talajföld termése hoz évenként 1200 frtot, a kiadás átlagosan számítva évenként legfeljebb 6—700 frtot tesz ki, leszámítva marad legkevesebb 500 frt tiszta jövedelem.

A szamóczák mélyen ásott, jó, igen erősen trágyázott földet kívánnak és napos helyzetet. 30 %_m-nyi távolságra mindig 3 palántát közel egymáshoz háromszög alakban . . . kell ültetni, kezdetben mindig nedvesen tartani és rövid istállótrágyával behinteni az ágyat, mely a földet nedvezen és lágyan tartja. Mútrágya nem jól tartja ki a szamóczát; a legjobb eredményt a marhatrágya szolgáltatja. Minden indát mindig le kell vágni, mert ezek az anyanövényből minden táplálékot elvonnak, az egész területet átuzsorazzák, mely soha többé nem hozna nagy gyümölcsöket. Tél előtt még egyszer kell az ágyakat tisztítani, minden indát levágni és a földet még egyszer befedni, úgy hogy a palánták szabadon maradjanak; ily eljárási módon igen sok és nagy gyümölcsre számíthatunk. Óriási gyümölcs elnyerésére a gyümölcszárón csak a 2—3 első gyümölcsöt szabad hagyni, minden kicsikét mindjárt a virágzás után le kell vágni.

Minden 3. évben, ha a termés alábbhagy, utjonnan kell a szamóczaágyat rakni és pedig másik helyre és erre fiatal pikirozó növényt venni, a régieket soha sem többé!

Egy biztos szamóczatermesnek főkélléke a valódi fajválasztás és jó, egyszer elültetett, dús gyökérzetű palánták egy új tenyésztésre. Jó palánták többnyire csak különleges tenyésztőktől kaphatók, kik ezt nagyban űzik és minden módozatjuk van egy okszerű fiatal palántatenyésztésre és nagytenyésztésük következtében mindent alkalmazzanak.

Igen sok kiváló nemes és nagygyümölcsű szamóczafajok léteznek; a legkedveltebbek ma mégis a Laxton-féle tenyésztések, melyek kiváló bőterműek, igen nemes és szállítható csemege-szamóczákat előmutatnak, és ezeket mint az elsőrendű csemegefajokat jelöljük, ezen angol fajok az első helyen állanak; utánok következnek a német és csak akkor a francia fajok, melyeknek ugyan régi jó hírnevük van, de a német fajok felülmúlták. Az ismert legjobb fajok:

- Laxton-féle „Noble“;
- „Royal Sovereign“;
- „Sensation“;
- „König Albert von Sachsen“;
- „Mammuth“ vagy „Sharpless“;
- „Hofheimi hosszú“.

Kiknek ezen fajok van, azoknak biztosan a sok jóból a legjobb van.

A szamóczáknak legjobb okszerűbb ültetési ideje az ősz, mert jövő évben már meglehetősen termést adnak; a tavasszal ültetett szamóczák ellenben jól megnőnek ugyan, de az első évben csekély termést adnak.

Ezen tenyésztési módszert Mühle Vilmos csász. és kir. udvari szállító cég, Temesvárott gazdagon kiállított főárjegyzékéből vesszük, ki a legnagyobb különleges spárga- és szamóczapalántatenyésztéseket szétküldésre bírja, melynek szállítása az ismert jutányos ára (100 drb. 2 frt.) jó és valódi palánta által a legnagyobb.

A nagygyümölcsű asztali szamóczán kívül a kisbogyóú nemes zamatu hónapos szamóczák is igen ajánlatosok; ezek valamivel nagyobbak az erdei szamóczáknál, ugyanolyan finom zamatuak, télig mindig teremnek és kevésbé jó talajban is megmaradnak. Indákos és indáknélküli hónapos szamócza van; az indákosak zamatosabbak, az indáknélküliek gyöngédebbek és minden jobb főzelékkertben mint disz, az utak és ágyak be-
szegélyezésére is nagyon ajánlatosok.

A szamóczák ültetése általában nem eléggé ajánlatos.

Kiadó laptulajdonos:

Dr. Nemes Sándor.

3971. 1900. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósig 1900. évi V. 784. számú végzése következtében Dr. Adamovich István ujvidéki ügyvéd által képviselt Deutseh Mór s fiai budapesti cég javára Mogán Henrik s Mogán Valeria ujvidéki lakosok ellen 507 kor. 50 fil. s jár. erejéig 1900. évi május hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül foglalt és 11589 kor. 40 fil. becsült következő ingóságok u. m.: szobabutorok, ágy-nemű, ruhanemű s más különféle ingó nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósig 1900. évi V. 784/3. számú végzése folytán 507 kor. 50 fil. tőkekövetelés, ennek 1900. évi márczius hó 31. napiától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 53 kor. 75 fil.-ben bíróság már megállapított költségekkel erejéig ujvidéken alperesek lakásán leendő eszközzésére 1901. évi február hó 7. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ujvidéken, 1901. évi január hó 20. napján.

Basch Sándor
kir. bir. végrehajtó.

TÉLI MENETREND.

Érvényes 1900. évi október hó 1-étől.

	Személy vonat		Vegyes vonat		Győrs vonat		Vegyes vonat	
	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
Budapest ind.	10	20	7	35			2	40
Szabadka érk.	4	05	12	33			5	47
" ind.	5	40	1	22	4	—	5	56
Hegyes-Feketeh. érk.	6	57	2	42	5	42	6	42
" ind.	7	02	2	44	5	46	6	42
Verbász érk.	7	17	3	—	6	05	6	55
" ind.	7	22	3	05			6	56
Ujvidék érk.	8	29	4	06			7	41
" ind.	8	36	4	14			7	48
India érk.	9	42	5	22			8	34
Zimony érk.	10	51	6	31			9	20
" ind.	11	12	6	55			9	35
Belgrád érk.	11	22	7	05			9	45
Belgrád ind.	4	15	7	55			5	32
Zimony érk.	4	26	8	06			5	40
" ind.	4	58	8	37			6	11
India ind.	6	15	9	43			6	57
Ujvidék érk.	7	31	10	45			7	43
" ind.	7	51	10	52			7	50
Verbász érk.	8	56	11	45			8	32
" ind.	9	01	11	48	5	30	8	33
Hegyes-Feketeh. érk.	9	19	12	05	5	51	8	45
" ind.	9	22	12	06	5	54	8	46
Szabadka érk.	10	48	1	21	7	37	9	34
" ind.	11	50	1	57			9	46
Budapest érk.	7	05	6	40			1	05

Hegyes-Feketeh. ind.	8 ⁵⁵	d. e.	—	7 ⁵⁵	esto.
Kula "	9 ⁴⁴	"	—	8 ⁰¹	"
Torzsa "	10 ¹⁴	"	—	8 ²⁷	"
Palánka "	11 ⁵⁸	"	—	9 ⁵⁵	"
Palánka ind.	5 ⁰⁴	reggel	—	3 ⁵⁰	d. u.
Torzsa "	6 ⁴⁷	"	—	5 ⁰⁰	"
Kula "	7 ¹⁷	"	—	5 ⁴⁴	"
Hegyes-Feketeh. "	7 ⁵¹	"	—	6 ¹⁸	esto

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.

UNIV. MED.
Dr. Deák
egyetemes orvostudor
FOGORVOS
lakik **Fő-utca 3. sz.**
(Dimovics-féle házban.)

Egy előkelő
regi
biztosító társaság
HELYBELI
főügynöksége
betöltendő.
AJÁNLATAIKAT
a kiadóhivatalban meg-
tudandó czimre.

M. K. EGYSZEM
VEGYTANI INTÉZETE:
KRISTÁLY
SZILVÁGYSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
TISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDEGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KÖCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Kapható minden jobb fűszerkeres-
kedésben és vendéglőben.